

Educació mediambiental

Aprentatge d'idiomes

experiència

Cap Canal, el primer canal de televisió educatiu d'Europa creat a la ciutat de Lió

És una realitat que els nens i nenes d'avui dia passen molt temps mirant la televisió. Per tant, l'educació com a telespectadors hauria de ser una prioritat en la seva formació; caldria ensenyar-los a "mirar" amb actitud conscient i crítica, i utilitzar la imatge audiovisual com un recurs pedagògic que permet transmetre continguts educatius de qualitat.

Aquesta iniciativa s'inscriu en una estratègia d'aproximació a les tecnologies de la informació i de la comunicació. Integra els recursos audiovisuals dins de l'ensenyament, contribueix a obrir l'escola a la realitat del món actual i ofereix als infants un mitjà de descobriment dins de la societat de la informació. Cap Canal vol ser un instrument de democratització de la creació i del coneixement, un recurs per a l'educació i la formació dirigida a tots els públics.

La imatge, l'eina de comunicació contemporània per excel·lència, no solament s'ha de rebre a través del televisor, sinó que també ha d'estar present a les escoles com un recurs pedagògic fonamental. L'alumnat ha d'aprendre a llegir les imatges de la mateixa manera que aprèn a llegir un llibre, educant la mirada per ser espectadors "actius" i reflexionant sobre la importància dels mitjans a la nostra societat.

Cap Canal utilitza el poder de seducció de la televisió cap a la infància per proposar programes educatius; emet els seus programes per a les escoles d'educació infantil i primària i per a les famílies abonades a la televisió per cable tots els dies de la setmana de 9 a 19 h i de 7 a 12 h els caps de setmana. El canal ofereix

tretze emissions de temàtiques variades: medi ambient, literatura, aprenentatge d'idiomes, creació artística, ciències, etc. I utilitza diferents gèneres cinematogràfics (documentals, dibuixos animats, ciència-ficció, etc.), a més d'espectacles en directe per elaborar programes lúdics i educatius que siguin atractius. (continua a la pàg. 2)

“Cap Canal és la primera experiència de televisió educativa local a França, sense equivalents a Europa. És una experiència creada l'any 1991 que proposa programes innovadors sobre qüestions d'actualitat en matèria d'educació, i tracta les assignatures que s'ensenyen a l'escola mitjançant diferents programes de múltiple difusió setmanal.”

Cap Canal, el primer canal de televisió educatiu d'Europa creat a la ciutat de Lió

Cap Canal emet la seva programació a 200 escoles de Lió, una de les ciutats més importants de França, amb gairebé mig milió d'habitants. També arriba a 300.000 llars de diferents ciutats de la regió del Roine-Alps, amb les quals s'han signat acords de cooperació. Una selecció de programes adreçats al jovent es troba a disposició d'altres cadenes televisives locals de França, la qual cosa permet accedir a un públic potencial d'1,5 milions de llars.

A més, ofereix un servei de documentació pedagògica gratuït que s'envia mensualment a les escoles de la zona perquè es treballi amb els escolars. D'altra banda, alguns programes estan disponibles en DVD i a Internet amb la finalitat d'ampliar l'abast i d'oferir un servei de més qualitat.

Partint de la base que l'educació ocupa una part reduïda en els mitjans de comunicació, un altre objectiu de Cap Canal és situar-la al centre dels debats i recordar que l'educació és cosa de tots.

Cap Canal, la cadena de televisió dels nens, també és la d'aquells que els ajuden a créixer. Disposa d'informatius propis, com ara Cap Infos, adreçat principalment al professorat perquè pugui comunicar les seves experiències, o Allée de l'enfance, dirigit a

tots els interessats en educació i, sobretot, a les famílies. Aquests informatius són una eina per compartir el saber fer i fomentar la formació al llarg de la vida.

L'experiència, posada en funcionament des de fa 16 anys, és fruit de la col·laboració entre el govern local de Lió i el Ministeri d'Educació nacional. Actualment compta amb un equip de 5 treballadors i 3 professors que generen la programació, els complements pedagògics i la comunicació en col·laboració amb empreses de producció, altres televisions i centres de recursos pedagògics.

Cap Canal tendeix a convertir-se en un canal de referència a escala nacional en l'àmbit de l'educació. Disposa d'un portal a Internet actualitzat, amb un número de visites en augment (el web va rebre més de 20.000 visites el mes de setembre). Compta amb el reconeixement de la qualitat dels programes per part dels agents audiovisuals i de l'educació, amb el desenvolupament de noves col·laboracions institucionals i de premsa, alhora que la seva emissió s'estén per territoris nous.

A la pàgina www.edcities.org es pot trobar informació més detallada d'aquesta experiència.

Educar en la imatge

La botiga del Sr. Mimo - Contes de 5 continents

presenta: Ajuntament de Lió
contacte: Sra. Cécile Taillandier
Cap de projecte Cap Canal

web: www.capcanal.com
e-mail: cecile.taillandier@mairie-lyon.fr

xarxa de ciutats

Del 13 al 15 de juny, amb motiu de la **III Trobada de Ciutats Educadores Mexicanes**, es van reunir a **Playa del Carmen** (Municipi de Solidaridad, Mèxic) 20 ciutats i més de 250 persones que compartiren reflexions i experiències sota

el lema **"tothom té dret a viure en una ciutat educadora"**.

En el marc d'aquesta trobada s'estudià l'oportunitat de crear una xarxa mexicana dintre de l'AICE, amb l'objectiu de promoure el diàleg i l'intercanvi entre les ciutats educadores d'aquest territori i fomentar un major desenvolupament cultural, educatiu, social i econòmic dels municipis integrants. Per impulsar la constitució d'aquesta xarxa, s'ha creat un comitè promotor coordinat per Solidaridad i format per Guadalajara, León, Tlaxcala de Xicotencatl, Victoria i Zapopan, que treballen en la concreció dels objectius i en l'elaboració del pla de treball de la futura xarxa. La proposta de constitució de la xarxa mexicana s'eleva al Comitè Executiu de l'AICE.

Actualment funcionen 2 delegacions i 5 xarxes territorials.

Delegacions territorials:

- Amèrica Llatina (amb seu a Rosario)
- Europa Central (amb seu a Budapest)

Xarxes Territorials:

- Brasil (coordinada per Belo Horizonte)
- Estat espanyol (coordinada per Granollers durant el període 2007-2009)
- França (Rennes)
- Itàlia (Torí)
- Portugal (Lisboa, juntament amb 6 ciutats més, integren la comissió coordinadora)

Per a més informació sobre les delegacions i les xarxes territorials de l'AICE: www.edcities.org

entrevista

TIMO P. NIEMINEN

Alcalde de Tampere

El canvi en el sistema d'elecció de l'alcalde de Tampere ha estat una novetat en el sistema polític finlandès. En què consisteix la novetat i quins elements positius aporta aquest nou sistema?

L'any 2007, Tampere ha estat el primer municipi de Finlàndia que ha adoptat un sistema d'eleccions a l'Alcaldia mitjançant el qual un polític dirigeix la ciutat a temps complet. El Consell Municipal escull l'alcalde i quatre tinentes d'alcalde entre els seus membres per un mandat. (...) L'estil de Tampere de dividir la feina entre els tinentes d'alcalde i els sectors de serveis també és nou en l'administració municipal finlandesa. La nostra feina es basa en la idea d'orientació cap a l'usuari; volíem agrupar tots els serveis destinats a un grup de ciutadans. Això significa que el tinent d'alcalde encarregat dels serveis dirigits a infants i joves dirigeix el comitè i organitza tots els serveis necessaris, ja siguin en el camp de l'educació, la salut, els serveis socials o altres serveis, per garantir un creixement i un desenvolupament equilibrats.

Des de la posició d'alcalde d'una ciutat situada en una de les regions i en un dels països més pròspers del món, per què l'educació és important per a la seva ciutat?

A Finlàndia, els municipis tenen l'obligació legal de proporcionar educació preescolar (per a infants de 6 anys) i educació bàsica (de 7 a 16 anys). No obstant això, a més de les escoles d'educació obligatòria, l'Ajuntament de Tampere manté 8 centres d'educació secundària superior i un de formació professional per a 4.000 estudiants, així com un institut politècnic per a 5.000 estudiants que respon a les necessitats formatives a escala regional i, fins i tot, nacional. A més a més, juntament amb altres municipis de la regió, manté diverses escoles professionals regionals i una escola politècnica. Això demostra que Tampere assumeix més responsabilitats educatives que les que marca la llei com a obligatòries. Obtenim algunes subvencions del Govern per cobrir aquestes responsabilitats més enllà de les obligatòries, però aquestes no cobreixen totes les despeses. El Consell Municipal mai no ha qüestionat la inversió en educació (...)

Podria destacar alguna de les intervencions que s'estiguin duent a terme a la ciutat seguint els principis de la Carta de Ciutat Educadora?

Encara que l'educació és per a nosaltres una condició vital d'èxit, no hem d'oblidar que l'aprenentatge al llarg de la vida i el desenvolupament personal són drets individuals. Una educació bàsica de bona qualitat és, sens dubte, la pedra angular per a totes les altres coses. Aquí és on neix la motivació per a un aprenentatge al llarg de la vida. Això significa que l'educació bàsica ha d'oferir un suport als estudiants menys avantatjats i al benestar general dels estudiants. A més, l'educació bàsica ha de proporcionar totes les habilitats necessàries per viure en la societat de la informació, ja que els nostres joves no poden permetre's quedar-ne exclosos.

Els canvis constants en la vida professional ens obliguen a mantenir sistemes eficients d'educació de persones adultes. A més, necessitem proveir els mitjans per a l'autoformació com, per exemple, l'aprenentatge de noves llengües, l'ampliació de coneixements sobre altres cultures o la realització de treballs manuals. Tampere disposa d'escoles comunitàries des de fa més d'un segle i, sense tenir en compte totes les millores del nostre sistema educatiu, els cursos s'omplen d'estudiants entusiastes cada tardor.

Durant el 7è Congrés Internacional de l'AIACE celebrat a Tampere l'any 2002, els participants van tenir l'oportunitat de conèixer el projecte eTampere. Com s'ha concretat aquest projecte?

Gràcies a la tasca d'investigació duta a terme per la Universitat Tecnològica de Tampere, la ciutat va constituir una localització central pel que fa a la irrupció de la revolució de les noves Tecnologies de la Informació i de la Comunicació a Finlàndia. Va ser fàcil passar del desenvolupament tecnològic a la recerca de vies per utilitzar les noves tecnologies com un servei públic, mitjançant la seva integració en la vida quotidiana de les persones.

El benefici més important de l'eTampere va ser que la iniciativa va unir persones procedents de diferents organitzacions en un esforç conjunt. Amb tan sols 200.000 habitants, l'únic camí de Tampere per aconseguir grans èxits és unir forces en una cooperació focalitzada.

La iniciativa eTampere incloïa crear un nombre de punts al voltant de la ciutat perquè el públic tingués accés lliure a Internet. Un altre subprojecte era una unitat mòbil de formació: un autobús amb Internet que pogués viatjar per tota la ciutat oferint accés a Internet sense cables i formació en informàtica per a la ciutadania. També adaptem la formació en informàtica i Internet per a la gent gran. (...)

Al voltant del 80% dels ciutadans de Tampere utilitzen Internet de manera regular (...). El projecte eTampere ha acabat, però els nostres esforços per desenvolupar aquests serveis continuen. (...)

Per a més informació: www.edcities.org

editorial

Del 28 al 31 d'octubre més de 2.000 líders locals procedents de 150 països s'han reunit a Jeju (Corea) en el **II Congrés Mundial de Ciutats i Governos Locals Units (CGLU)**.

El lema del Congrés, **"Les ciutats canvien i transformen el món"**, reflecteix el dinamisme i, alhora, el rol crucial que duen a terme les ciutats en un món globalitzat, on més de la meitat de la població viu en àrees urbanes. L'objectiu d'aquesta trobada ha estat abordar alguns aspectes clau de la governança mundial en els quals la implicació de les autoritats locals és essencial.

Les sessions plenàries han comptat amb la participació de personalitats de gran prestigi internacional, i s'han centrat en els temes següents:

- Les ciutats, el futur de la humanitat davant del canvi climàtic.
- Els governs locals, constructors de pau.
- Un món millor és possible! Els governs locals en una nova governança mundial.

Amb l'objectiu de buscar solucions concretes a problemes comuns, s'han organitzat tallers paral·lels, entre els quals el que va organitzar l'AIACE i que portava per títol **"La importància de l'educació en la construcció de ciutadania"**. Sens dubte, aquest Congrés Mundial ha estat una oportunitat excel·lent per donar a conèixer l'AIACE i reflexionar sobre el marc de partida de l'Associació: la ciutat com a agent educador. Alguns alcaldes de ciutats associades han descrit diverses concrecions del concepte, mitjançant l'aportació de diverses experiències.

Ciutats i Governos Locals Units és una organització creada l'any 2004 amb l'objectiu de representar i defensar els interessos dels governs locals democràtics del món. Està formada per més de 1.000 ciutats i 112 associacions de governs locals. Des que es va crear, treballa perquè les administracions locals tinguin una funció consultiva formal al si de les Nacions Unides en el desenvolupament de polítiques internacionals. Al mateix temps, coopera amb aquesta organització en el compliment dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, entre els quals vetllar per la universalització de l'ensenyament primari.

L'any 2005 l'AIACE esdevé membre associat de CGLU. Gràcies a aquesta col·laboració l'AIACE disposa d'una nova plataforma d'actuació d'abast mundial. D'altra banda, l'AIACE aporta a les ciutats de CGLU una nova dimensió de l'educació que comprèn tota la ciutadania, s'estén al llarg de la vida, inclou nous agents - a part de les famílies i les escoles - i que reconeix els factors educatius de les diverses polítiques.

Secretariat de l'AIACE

c/ Avinyó 15, 4ª planta • 08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20 • Fax. +34 93 342 77 29
www.edcities.org • E-mail: bidce@bcn.cat

experiència

La Universitat de la Tercera Edat del Quebec

La ciutat del Quebec és una de les més modernes i dinàmiques del Canadà. Té una població de 600.000 habitants i es troba en un encreuament geogràfic i cultural excepcional; constitueix, en certa manera, el nexa entre Amèrica i Europa. Les seves potencialitats econòmiques i culturals afavoreixen els vincles amb les grans ciutats del món.

Tot i que és una ciutat amb una població bastant jove, el Quebec també es compromet amb el desenvolupament personal dels ciutadans més grans. La Universitat de Laval, líder en el desenvolupament d'una formació al llarg de la vida, crea l'any 1983 la Universitat de la Tercera Edat del Quebec (UTAQ), amb l'objectiu de promoure el desenvolupament intel·lectual, cultural i social de les persones majors de 50 anys.

La UTAQ ofereix una gran varietat d'activitats universitàries de caràcter pluridisciplinari, en col·laboració amb les facultats i els departaments de la mateixa Universitat. Alhora, ha adoptat les modalitats dels ensenyaments universitaris a les exigències de la gent gran, i ha convertit les classes tradicionals en tallers, cursos i converses. Els tallers es basen en una formació pràctica, per exemple, en llengües estrangeres o informàtica; els cursos consisteixen en presentacions amb

espai per a les preguntes, i les converses posen en valor els coneixements i l'experiència dels participants.

Set anys després de la creació i amb la intenció de diversificar-ne les activitats, la UTAQ crea els "esmorzars culturals" o les trobades matinals d'intercanvi i de discussió al voltant de diversos temes. Posteriorment, s'han creat les "grans conferències dels dimarts" i les "trobades dels dimecres", en les quals els participants tenen la possibilitat d'assistir a conferències sobre diversos temes d'actualitat. A més a més, la Universitat ha integrat plenament les tecnologies de la informació a la docència, amb la qual cosa aquestes es fan accessibles als més grans.

El compromís de la Universitat amb la gent gran té com a objectiu permetre que els estudiants adquireixin i comparteixin coneixements entre ells, i que desenvolupin les seves habilitats; ajudar-los a trobar resposta a qüestions relacionades amb l'actualitat, i integrar-los a la vida social i cultural de la ciutat.

La Universitat de la Tercera Edat ha tingut un èxit progressiu. El 1983 només s'oferien 10 activitats i gairebé tots els participants eren dones. Avui compta amb més de 100 activitats molt

“La UTAQ, Universitat de la Tercera Edat del Quebec, fa anys que ajuda les persones majors de 50 anys a trobar respostes als canvis produïts a les nostres societats, tot compartint coneixements i integrant-les a la vida social i cultural de la ciutat.”

variades sobre art, història, dret, llengües vives o informàtica, i amb uns 5.000 estudiants l'any. Tot i que ha augmentat la presència masculina, les dones representen el 66% de tots els estudiants. La majoria són funcionaris jubilats procedents de l'àmbit de l'educació i el 60% són diplomats universitaris.

Tenint en compte que prop del 30% dels participants viuen sols, aquests cursos i tallers es converteixen, per a ells, en un punt de trobada i de relació per adquirir i compartir coneixements, així com per desenvolupar habilitats.

A la pàgina www.edcities.org es pot trobar informació més detallada d'aquesta experiència.

presenta: Universitat de Laval

contacte: Sra. Nicole Lacasse
Vicerectora adjunta d'estudis i activitats internacionals

web: www.ulaval.ca/dgfc/age3

e-mail: Nicole.Lacasse@vre.ulaval.ca

saps que...

- ★ Els dies 25 i 26 d'octubre s'ha celebrat a Santa Maria da Feira el **II Congrés Nacional de la Xarxa Portuguesa de l'AIICE**, amb el tema "Municipis educadors- territoris multiculturals".
- ★ 4 ciutats han presentat candidatura per **optar a l'organització del XI Congrés Internacional de l'AIICE l'any 2010**: Changwon (Corea), Còrdova (Espanya), Guadalajara (Mèxic) i Rosario (Argentina).
- ★ **Lisboa acollirà la propera Assemblea General Extraordinària de l'AIICE** el 16 de novembre.
- ★ S'ha obert el termini d'inscripcions al **X Congrés Internacional de Ciutats Educadores**, que se celebrarà a São Paulo (Brasil) del 24 al 26 d'abril del 2008. (www.aice2008sp.com.br)
- ★ Del 3 al 5 de desembre se celebrarà la **I Trobada Latinoamericana de Ciutats Educadores** a Belo Horizonte.

les veus de les ciutats

Guia para las familias

1. La **Guia per a les Famílies de Gènova** (Itàlia) s'ha dissenyat per informar a la població immigrant de l'oferta educativa de la ciutat. La població procedent d'Equador és la més nombrosa; els nens llatinoamericans de 0 a 4 anys representen el 7,2% d'aquesta franja d'edat. Una altra comunitat en desenvolupament és la procedent de l'Àfrica Septentrional. La guia en castellà ja està disponible. D'aquí a poc també estarà en francès i anglès. www.comune.genova.it (aree tematiche/ scuola e formazione/ da 0 a 6 anni)

2. El **Comitè per a la Reconciliació d'Adelaida** (Austràlia) es va crear l'any 2001 amb l'objectiu d'enfortir les comunitats aborígenes i augmentar la cohesió social entre aquestes i la resta de la

població. A través d'aquest comitè, l'Ajuntament busca l'assessorament i la participació dels aborígenes i dels pobles nadius de les illes en temes clau que afecten aquestes comunitats www.adelaidacitycouncil.com/reconciliation

3. El **programa d'Horticultura Terapèutica d'Esposende** (Portugal) ofereix activitats mediambientals per a gent gran, alumnat amb necessitats educatives especials, persones amb alguna discapacitat, usuaris de programes de rehabilitació d'alcoholisme, o per a la comunitat en general. Mitjançant el contacte amb la natura i activitats de jardineria, es desenvolupen i es potencien les capacitats socials, psicològiques, cognitives i físiques de les persones participants.

